

Utkast til felles saksframlegg for åtte kommuner i Midt-Troms, 28.11.2017

Vedlegg:

- *Høringsutkast Regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022*
- *Oversikt over ivaretagelse av regionale næringsfyrtårn i planen*
- *SWOT-analyse som pekte på styrker og svakheter, muligheter og trusler i arbeidet med næringsutvikling i regionen under felles kommunestyremøte for kommunestyrene i Midt-Troms 13 02 17*

Det vises til vedtak i styringsgruppa for Byregionprogrammet og regional næringsplan 13 02 17 og 03 04 17, i tillegg til vedtak i Regionrådet i sak 55/16 (5.12.16) og 02/17 (30.1.17).

Vedlagt følger utkast til felles saksframlegg for alle Midt-Tromskommunene.

Regional næringsplan for Midt-Troms 2018 – 2022 - høringsutkast

Det vises til vedtak i de 8 kommunestyrene i Midt-Troms om deltakelse i regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 våren 2017.

Styringsgruppa for Byregionprogrammet og regional næringsplan for Midt-Troms besluttet 8. juni 2017 følgende:

- *At kommunene som deltar i planprosessen skal få mulighet til å gi innspill til høringsutkast regional næringsplan når dette foreligger november/desember 2017. Høringsfrist settes til 23.12.2017.*
- *Etter at innspillene fra kommunene foreligger, ferdigstilles planen og endelig utgave av regional næringsplan legges fram innen utgangen av februar 2018.*
- *Regionrådet i Midt-Troms besluttet i sak 25/17(4.9.17) at kommunestyrene i Midt-Troms innkalles til felles kommunestyremøte den 27. februar, der den regionale næringsplanen vil bli presentert.*
- *Deretter sendes den ferdige planen til kommunene for endelig behandling første halvår 2018.*

Bakgrunn

Midt-Troms er en region med potensiale for vekst. ***Målet med en strategisk næringsplan for Midt-Troms er å forene kreftene i regionen og hente ut det store potensialet innenfor de definerte satsingsområdene sjømat, reiseliv og forsvar – samt bygge et sterkt bo- og arbeidsmarked i konkurranse med byene nord og sør i fylket.*** Regionen mangler både riktig kompetanse og nok hender i framtida til å løse de utfordringer som vi vet kommer. Dette er godt dokumentert i forprosjektet og samfunnsanalysen til Byregionprogrammet.

Øvrig næringsliv i regionen er gitt en omfattende beskrivelse i samfunnsanalysen til Byregionprogrammet.

En regional næringsplan kan bidra til å samle krefter i de samarbeidende kommunene og, ikke minst, næringslivet på tvers av kommunegrensene. Økt felleskapstenking gir Midt-Troms bedre muligheter til å lykkes med sine felles målsetninger, samme tankegang ligger til grunn i arbeidet med «Midt-Tromspakken».

Alle åtte kommunestyrer i Midt-Troms gjennomførte 13.2.17 et kick-off for denne planen, i form av et felles kommunestyremøte med hovedtema strategisk næringsplan for Midt-Troms. De fremmøtte deltok i en SWOT-analyse som pekte på styrker og svakheter, muligheter og trusler i arbeidet med næringsutvikling i regionen (se vedlegg).

Alle åtte kommuner har gjort egne vedtak om deltakelse i Byregionprogrammet og regional næringsplan. I vedtaket er tydelig næringsfokus prioritert, og det ble avdekket stort potensiale for fremtidig økonomisk vekst i flere næringer i Midt-Troms. ***Sjømat, forsvar og reiseliv får særskilt fokus i fase 2.*** I dette ligger også kommunal tilrettelegging for utvikling.

Vedtakene om deltakelse i regional næringsplan:

Bardu:	Kommunestyret, 28.06.2017 Sak: 33/17
Berg:	Kommunestyret, 27.04.2017 Sak: 25/17
Dyrøy:	Kommunestyret, 27.04.2017 Sak: 12/17
Lenvik:	Kommunestyret, 11.05.2017 Sak: 46/17
Målselv:	Kommunestyret, 10.05.2017 Sak: 39/17
Sørreisa:	Kommunestyret, 04.05. 2017 Sak: 30/17
Torsken:	Kommunestyret, Delegert behandling rådmann
Tranøy:	Kommunestyret, 26.04.2017 Sak: 32/17

I dette saksfremlegget gikk det fram at Midt-Troms regionråd i sak 55/16 «Arbeidsmøte Byregionprosjektet» (5.12.16) oppnevnte en styringsgruppe og en arbeidsgruppe som fikk ansvar for å organisere videre arbeid med en regional næringsplan. Styringsgruppen for Byregionprogrammet Midt-Troms er også styringsgruppe for regional næringsplan: Geir-Inge Sivertsen, ordfører i Lenvik og leder av regionrådet i Midt-Troms, Marit Alvig Espenes, ordfører i Dyrøy og nestleder av regionrådet, og Nils Foshaug, ordfører i Målselv. Arbeidsgruppen består av styringsgruppen, Hogne Eidissen, rådmann i Målselv og leder av administrativt råd, Tore-Jan Gjerpe, rådmann i Berg, Audun Sivertsen, plan- og næringsansvarlig i Tranøy. I tillegg har regionalt ungdomsråd (URMT) oppnevnt Erling Stangnes som representant i arbeidsgruppa.

I saksfremlegget gikk det videre fram at det i budsjettet til regional næringsplan var tatt høyde for kjøp av eksterne tjenester som skal stå for utarbeidelse av strategisk næringsplan, involvering av regionalt næringsliv og kommunene i Midt-Troms i samarbeid med Byregionprogrammet Midt-Troms. Arbeidet skal bygge på eksisterende analyser (reiseliv/sjømat/helhetlig samfunnsanalyse) for Midt-Troms og SWOT-analysen fra det felles kommunestyremøtet i Midt-Troms 13.02.17.

I saksfremlegget gikk det fram at med den finansieringsmodellen som er lagt for denne planen, skal ingen kommuner gå inn med rene penger, men må påregne bruk av ressurser fra egen kommune i arbeidsmøter etter nærmere beskrivelse. Ved tilslutning til denne saken ga

kommunestyrene i Midt-Troms Lenvik kommune som prosjekteier i oppgave å gjennomføre fullstendig tilbudsutlysning og anta samarbeidspartner for arbeidet med strategisk næringsplan. Tilbud ble sendt ut til aktuelle miljøer (WSP Norge, Utviklingssenteret/KUPA, Senja Næringshage), og Senja Næringshage AS ble valgt som samarbeidspartner.

Modell

Regionrådet var i sitt møte 3.4.17 opptatt av om planen skulle lages etter Plan og bygningslovens (PBL) § 9, eller om planen skulle gjennomføres som en temaplan i en forenklet modell.

Styringsgruppen for Byregionprogrammet, som også er styringsgruppe for delprosjektet «Strategisk næringsplan for Midt-Troms», anbefalte det sistnevnte, dvs *temaplan i en forenklet modell*. Byregionprogrammet Midt-Troms har hatt møter og tett samarbeid med flere regioner som allerede har gjenført arbeidet med strategisk regional næringsplan. Disse har alle gjort det etter en forenklet modell, eksempelvis Listerregionen og Kristiansandregionen.

Konklusjon på dette ble at planen *gjennomføres som en temaplan i en forenklet modell*, og ikke som en plan etter plan- og bygningsloven. Det ble satt som forutsetning at arbeidet med planen *likevel* skulle legge opp til bred involvering og deltakelse fra regionalt næringsliv, fylkeskommune og kommuner.

Mål

Følgende forslag til mål ble lagt fram for arbeidet med regional næringsplan ved behandling i kommunestyrene våren 2017:

- Næringsplanen brukes som en felles plattform for næringsutvikling i regionen
- Næringsplanen understøtter alt arbeid og initiativer opp mot Fylkeskommunen og på nasjonalt plan
- Planen skal ikke dekke rene kommunespesifikke temaer.
- Planen får status som en regional temaplan (ikke en tradisjonell plan etter plan- og bygningsloven).
- Planen skal sikre samordning, tydelighet og forutsigbarhet.
- Planen utarbeides for en 4-årsperiode, med en regional handlingsdel med *konkrete* innspill til hva regionen i fellesskap bør ta tak i for å løfte næringsutviklingen innenfor de strategiske samarbeidsområdene.
- Næringsplanen bør ses i sammenheng med kommunenes egne handlingsplaner
- Bedre regional arbeidsdeling i forhold til type næringsliv man skal satse på, kompetansemiljø og støttetjenester
- Næringsplanen erstatter de kommunale fyrtårnene som er vedtatt av Midt-Troms regionråd. (Her er det viktig å presisere at vedtatte fyrtårn ikke blir borte, men satt inn i en større sammenheng som vil gi enda mer slagkraft opp mot større miljøer/byer/regioner)

Kommunestyrene i Midt-Troms fattet følgende likelydende vedtak våren 2017:

1. (...) kommune ønsker å delta i det kommende arbeidet med strategisk næringsplan for Midt-Troms.
2. Kommunene vil stille med egne ressurser ved å være representert i ulike prosjekt- og arbeidsgrupper og legge til rette for medvirkning. Kommunene dekker egne reise/møtekostnader.

Kommunestyret i Bardu vedtok i tillegg et ekstra punkt om involvering av næringslivet i forbindelse med planarbeidet. Dette er ivaretatt gjennom eget møte med næringslivet i kommunen, samt at næringslivet ble invitert til åpne temamøter i regionen i planprosessen.

Vurdering:

Senja Næringshage har sammen med Byregionprogrammet gjennomført en omfattende prosess i arbeidet med regional næringsplan fra oppstarten 08.06.17. I denne prosessen har det vært bred involvering av næringsliv, kommunene i regionen; politisk og administrativt, samt kunnskapsinstitusjoner. I prosessen er det gjennomført intervju med nærmere 20 sentrale ledere innen sjømat og reiseliv.

Temadelen om forsvaret og næringsmuligheter er utarbeidet i samarbeid med forsvarsordførerne i regionen, samt lederen av regionrådet i Midt-Troms.

Det har vært gjennomført over 30 ulike møter gjennom hele planprosessen, som har involvert om lag 300 deltakere. Det har vært gjennomført møter med alle formannskap i de 8 kommunene, samt at alle kommunene har fått tilbud om å arrangere eget møte med næringslivet. I tillegg er det gjennomført fire større temamøter knyttet til sjømat og reiseliv, med stor deltakelse:

- 30.8. reiseliv – *Hamn i Senja*
- 18.9. reiseliv – *Målselv Fjellandsby*
- 19.9. sjømat – *Gibostad, Senja videregående skole/Blått kompetansesenter*
- 26.9. sjømat – *Senjahopen*

Det er også gjennomført et eget prosessmøte med regionalt ungdomsråd 27.09.17, der en rekke ungdomsrepresentanter deltok. Alle kommunene var representert med ordfører eller varaordfører, samt representanter fra administrativ ledelse i kommunene. I tillegg deltok representanter fra sjømatæringen, Forsvaret og reiselivet.

Planens innhold

Høringsutkast Regional Næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 omfatter områdene som er beskrevet i hovedmålene til planen; **«Å forene kreftene i regionen og hente ut det store potensialet innenfor de definerte satsingsområdene sjømat, reiseliv og forsvar – samt bygge et sterkt bo- og arbeidsmarked i konkurranse med byene nord og sør i fylket».**

Disse målene bygger på samfunnsanalysen i Byregionprgrammet.

Samfunnsanalysen og den regionale næringsplanen viser at sjømatnæringen er den største vekstnæringen i Midt-Troms, samt at Forsvaret står for en stor andel av sysselsettingen i regionen. I den regionale næringsplanen fremgår det at det er et stort næringspotensial knyttet til Forsvarets

tilstedeværelse. Både sjømat og Forsvar er *viktige «drivere» for utvikling* i regionen, og av sentral betydning for bosetting i Midt-Troms. Dette gjelder både direkte- og indirekte som følge av ringvirkningene knyttet til sjømat og Forsvaret.

Reiselivet er valgt ut med bakgrunn i at samfunnsanalysen viste til at at reiselivet er ei sterk vekstnæring i nord, og at det er et stort potensiale for vekst også i vår region basert på reiseliv. Vekst i disse utvalgte næringene vil føre til økt etterspørsel og vekst i andre næringer i regionen.

I samfunnsanalysen til Byregionprogrammet fremgår det at den demografiske utviklingen i tilsier at *det blir færre unge* i regionen, og at det er fare for at høyt utdannet arbeidskraft forlater regionen/ikke kommer tilbake. Regionen mangler både riktig kompetanse og nok hender i framtida til å løse de utfordringer som vi vet kommer. Den regionale næringsplanen omhandler derfor områder knyttet til *omdømme og rekruttering, samt kompetanse som strategisk viktige faktorer for vekst i de utvalgte næringene.*

Regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 bygger på samfunnsanalysen i Byregionprogrammet for Midt-Troms, samt rapportene knyttet til sjømat og reiseliv, og Tromsdokumentene 1 og 2 som omhandler forsvar og næringsmuligheter. I tillegg til andre relevante rapporter og innspill underveis i planprosessen.

Visjonen for regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 er følgende: *«Gjennom samarbeid skal vi gjøre Midt-Troms til en av Norges mest spennende vekstregioner.»*

Planen er utarbeidet med strategiske mål og tiltak innenfor hvert av områdene:

- *Forsvar i nord – næringsutvikling i Midt-Troms*
- *Sjømat som vekstområde i Midt-Troms*
- *Stort potensiale innen reiseliv i Midt-Troms*
- *Kompetanse som strategisk innsatsfaktor for vekst i Midt-Troms*
- *Omdømme og rekruttering som strategiske innsatsfaktorer for vekst i Midt-Troms*

Innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret/formannskapet ikommune har behandlet høringsutkast til regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 i møte den
2. Kommunestyret/formannskapet slutter seg til det fremlagte høringsutkastet til regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022.